

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła przeciwko pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zapłatę kwoty 52 617,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu, tytułem kary umownej za niepobrą (...), paliwa gazowego.

Dnia 30 września 2021 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie XI Wydziale Gospodarczym wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem powoda.

W sprzeciwie pozwana zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana podała m.in., że nieodebranie paliwa gazowego w ilościach wskazanych w umowie nastąpiło z wyłącznej winy powoda.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do końca 2016r. prowadziła działalność gospodarczą w (...) koło S., gdzie posiadała swoje magazyny i biura.

Na przełomie 2016r. i 2017r. pozwana wybudowała nową siedzibę i zamierzała przenieść działalność do budynku w S.. Pozwanej udzielono prawa do użytkowania nowo powstałego budynku przy ul. (...) w S. decyzją z dnia 24 lutego 2017 r. W budynku miały znajdować się biura, przestrzeń magazynowa i wzorcowni. Nieruchomość pozwanej miała być ogrzewana paliwem gazowym.

Powierzchnia i kubatura nowego budynku była znacznie większa niż powierzchnia dotychczas użytkowanej nieruchomości. Ponadto nowy kompleks biurowy z wzorcownią został wykonany w sposób znacząco odmienny od dotychczasowej nieruchomości, z innych materiałów, a w szczególności znajdowała się tam duża ilość przeszkleń, co znacząco utrudniało pozwanej samodzielne oszacowanie zapotrzebowania na paliwo gazowe. Przedstawiciel pozwanej A. R. oraz M. K. od doradcy klienta powódki – który został oddelegowany do zawarcia umowy z pozwaną - uzyskali informację, że niezbędna do prawidłowego funkcjonowania budynku będzie ilość (...) w okresie dwóch lat. Nadto doradca wskazał, że lepszym rozwiązaniem jest ustalać wyższe zapotrzebowanie, aby nie zabrakło gazu. Ostatecznie doradca działający w imieniu powoda oświadczył, że powódka wobec swoich klientów nie dochodzi kar umownych i nigdy nie spotkał się z taką sytuacją.

Przedstawiciele pozwanej konsultowali wskazaną ilość gazu z projektantem, który stwierdził, że wartość jest zbyt duża, jednakże z uwagi na brak doświadczenia zasugerował aby zdać się na doświadczenie powoda.

Dowód:

- decyzja k.84-85,
- zeznania świadka A. R. k.137,
- zeznania za pozwaną M. K. k.138.

Pozwana w dniu 16 grudnia 2016 r. zawarła z powódką umowę wraz z Aneksem na dostawy gazu ziemnego wysokometanowego E (GZ-50) przy ciśnieniu nie niższym niż 150 kPa, do instalacji znajdującej się w obiekcie pozwanej, z jednoczesnym przeniesieniem na pozwaną własności dostarczonego jej paliwa gazowego.

Ustalono, że w okresie, na który zawierany jest aneks, odbiorca zobowiązuje się odebrać łącznie (...) paliwa gazowego zgodnie z Załącznikiem nr 1 do aneksu, przy czym ilości podane w załączniku nr 1 nie mogą zmniejszać rocznej ilości umownej zamówionej wcześniej na podstawie umowy. Aneks został zawarty na czas oznaczony do dnia 31

grudnia 2018 r. i obowiązywał od dnia jego podpisania. Cena indywidualna i warunki płatności określone w aneksie obowiązywały w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2018 r. Pozwana zobowiązała się do odbioru (...). Na wypadek braku odbioru (...) ((...)) przez odbiorcę, strony zastrzegły na rzecz powódki karę umową za każdą 1 kWh paliwa gazowego, stanowiącą różnicę między (...), a ilością faktycznie odebraną w wysokości 75% stałej ceny specjalnej za paliwo gazowe określonej w aneksie, obowiązującej w dniu wygaśnięcia aneksu.

Dowód:

- Umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego nr (...) z załącznikami k. 9-19,
- Ogólne Warunki Umowy k. 20-31,
- zeznania świadka A. R. k.137,
- zeznania za pozwaną M. K. k.138,
- aneks k.27-31.

W okresie od stycznia 2017 r. do grudnia 2018 r. pozwana zużyła 187.923 kWh paliwa gazowego z łącznie zamówionych 1.202.900 kWh. Pozwana zużyła zatem około 15,63% ilości paliwa gazowego, które było oszacowane i rekomendowane przez powódkę.

Bezsporne, a nadto dowód:

- 24 faktury za paliwo gazowe za okres od stycznia 2017 r. do grudnia 2018 r. k.86-109,
- zeznania za pozwaną M. K. k.138.

W związku z brakiem odbioru przez stronę pozwaną (...), powódka naliczyła karę umowną zgodnie z postanowieniami aneksu, a następnie wystawiła notę obciążeniową na kwotę 52617,77 zł z terminem zapłaty do dnia 12 kwietnia 2021 r. Kara umowna została naliczona za każdą 1 kWh paliwa gazowego stanowiąca różnicę między (...) a ilością faktycznie odebraną w wysokości 75 % ceny za paliwo gazowe.

Pozwana zgłosiła reklamację odnośnie noty i wniosła o nie obciążanie jej karą umowną. Pozwana powiadomiła, że brak jest podstaw do odstąpienia od obciążania karą i wezwała do zapłaty. Pozwana powiadomiła, że nie uznaje kary umownej i odmówiła zapłaty.

Dowód:

- nota obciążeniowa 51/21/03/141 z dnia z dnia 23.03.2021 wraz z pismem przewodnim k.32-34, 68-69,
- zgłoszenie reklamacyjne k.70-71,
- pismo powódki z dnia 22.04.2021 r. k.72-74,
- pismo pozwanej z dnia 31.05.2021 r. k.75-75v,
- pismo powódki z dnia 8.06.2021 r. k.76-77,
- pismo pełnomocnika pozwanej z dnia 26.04.2021 r. k.78-80,
- pismo powódki z dnia 14.07.2021 r. k.81-82.

Powódka skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty zawierające informację, że brak wpłaty we wskazanym w wezwaniu terminie spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. Pozwana nie uiszczyła kary.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 9.07. 2021 wraz z potwierdzeniem nadania k.35-38, 83.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

Powód roszczenie wywodzi z łączącej strony umowy sprzedaży paliwa gazowego.

Do powyższej umowy zastosowanie ma ustawa z dnia 10 kwietnia 1997r Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006r Nr 89, poz.625 ze zm.) wraz z przepisami wykonawczymi oraz przepisy kodeksu cywilnego. Dochodząc kary umownej powód oparł roszczenie o treść art. 483 kc, zgodnie którym można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). § 2. Dłużnik nie może bez zgody wierzyciela zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kary umownej.

Stosownie do treści art. 484 kc § 1 kc w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. § 2. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

W sprawie niesporne było zawarcie umowy, jej treść, sposób wykonania, ilość pobranego paliwa gazowego.

Spór dotyczył okoliczność związanych z ustaleniem w umowie (...), winy w pobraniu mniejszej ilości paliwa, przedawnienia, nieważności z uwagi na naruszenie przepisów w zakresie przedawnienia i przesłanek miarkowania kary umownej, sprzeczności kary z treścią art. 5 kc.

Z uwagi na wniosek powódki o uzasadnienie pkt II i III wyroku, należy wskazać, że roszczenie oddalono w części stosując instytucję miarkowania kary umownej opisaną w art. 484 kc. Stosownie do treści tego przepisu jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Zdaniem sądu istotnie kara była znacząco wygórowana. Wpływ na taką ocenę miała przede wszystkim przyczyna, dla której pozwana nie wykonała w całości umowy. Jak pozwana wykazała, a powódka temu nie zaprzeczyła, to doradca klienta powódki zaproponował tak znaczącą ilość paliwa gazowego. Sugerując dodatkowo, że zawsze lepiej jest zadeklarować większą wartość, gdyż w przeciwnym razie może być problem z nabyciem dodatkowej ilości. Podobnie pozwana wykazała, a nadto powódka nie zaprzeczyła, że doradca klienta zapewniał o nie dochodzeniu przez powódkę kar umownych. O ile więc danie wiary ustnym deklaracjom przedstawiciela powoda bardziej niż wyraźnym postanowieniom umownym, stanowiło skrajną naiwność pozwanej, która działając w ramach obrotu gospodarczego, jako znacząca spółka, długo działająca na rynku, nie może usprawiedliwiać nieświadomości, czy błędu przy zawieraniu umowy, o tyle takie działanie przedstawiciela powódki stanowiło przejaw nieuczciwości kupieckiej i niezaskługującego na akceptację dążenia do pomnażania zysków. Istotnie pozwana miała świadomość w zakresie prawdopodobnie zawyżonej (...), na co wskazywali jej inżynierowie, jednakże nawet oni rekomendowali pozwanej zgodę na ilości proponowane przez powódkę. Taki tok rozumowania był uzasadniony o tyle, że powódka bez żadnych wątpliwości jest profesjonalistą i ma ogromne doświadczenie co do dostaw gazu do tysięcy różnych podmiotów. Z pewnością więc to po jej stronie była wiedza i doświadczenie odnośnie uzasadnionych wartości gazu. Dodatkowo istotnie pozwana wykazała, że nie miała wcześniej doświadczenia w eksploatacji tak dużego budynku. Nowa siedziba była bowiem obiektem znacznie większym, w dużej części przeszklonym i o większej kubaturze. Tym samym zasadnie przypuszczała, że zapotrzebowanie na gaz będzie znacznie większe niż uprzednio. Pozwana więc w całkowitym zaufaniu do swojego kontrahenta, przystała na zaproponowaną ilość. Jak już wspomniano naiwnością było przeświadczenie o bezkarności za niewykonanie umowy, jednakże takie działanie powódki, która podczas negocjacji jednoznacznie sugeruje kontrahentowi, że przeszacowanie nie będzie wiązało się z żadnym ryzykiem finansowym, z pewnością wpływa na przyczynienie się do powstania

szkody, czy niewykonania umowy w całości. Można także wskazać, że wykazany sposób działania powódki przy zawieraniu umowy, przypominał misselling funkcjonujący w branży finansowej, bankowej, gdzie oferuje się klientom w atrakcyjny sposób zbędne im produkty finansowe. Podobny mechanizm negocjacji i okoliczności zawarcia umowy zastosowała powódka, co w oczywisty sposób nie mogło uzyskać akceptacji.

Nadto za miarkowaniem kary przemawiało, to, że powódka będąc wiodącym dystrybutorem gazu w Polsce, z pewnością bez większego problemu mogła zbyć niepobrane przez pozwaną gaz innym podmiotom. Sama powódka nie wykazała aby podniosła z tego tytułu jakiegokolwiek straty czy w rzeczywistości utraciła korzyści.

Dodatkowo miarkując karę uznano, jej rażącą wysokość w stosunku do faktycznych kosztów i zapotrzebowania pozwanej na gaz. Pobrane bowiem paliwo stanowiło jedynie ok. 16% (...). Z powyższych zaś ustaleń wynikało, że to powódka w większym stopniu była odpowiedzialna za zadeklarowaną w umowie wartość paliwa. Oferując pozwanej, z powołaniem się na swoje doświadczenie i wiedzę, ilość gazu przekraczającą o niemal 85% faktyczne zapotrzebowanie, wykazała się brakiem profesjonalizmu i dążeniem do uzyskania nieadekwatnego zysku. Porównując również wysokość kary umownej z łączną ceną jaką pozwana zapłaciła za pobrane i zużyte paliwo 55579,26 zł, karę należało uznać za znacząco wygórowaną, gdyż stanowiła ponad 94% tej ceny.

Tym samym stwierdzono, że kara umowna była wygórowana w kontekście przyczyniając się powódki do niewykonania przez pozwaną umowy, a żądanie należało obniżyć do 30%. W takim bowiem zakresie pozwana jako profesjonalista niewątpliwie mogła i powinna była zachować większą staranność w oszacowaniu, czy też zgodzie na zaproponowane jej oszacowanie obowiązkowego zużycia paliwa. Pozostałe 70% stanowiło efekt nielojalnego prowadzenia negocjacji, mimo, słusznego przypuszczenia pozwanej o posiadanej wiedzy i doświadczeniu powódki. Mając to na uwadze na rzecz powódki zasądzone 15 785,33zł co stanowiło 30% dochodzonej kary.

Jedynie więc na marginesie należało wskazać, że nie miała racji pozwana odnośnie nieważności umowy jak i przedawnienia. Jednoznacznie bowiem z treści umowy wynikało, że (...) gazu miało być odebrane w ciągu całego okresu umownego, a nie w konkretnych miesięcznych ilościach. Niewątpliwie więc termin przedawnienia mógł rozpocząć się dopiero z zakończeniem umowy.

Podobnie nie miała racji pozwanej wskazując na wyłączną winę i odpowiedzialność powódki w niewykonaniu umowy w całości, na co wskazano już powyżej.

O kosztach orzeczono w pkt III uznając, że powódka w wygrała sprawę w 30%, a pozwana w 70%. Na koszty powódki składało się wynagrodzenie pełnomocnika 5400 zł, opłata od pozwu 2631 zł, opłata skarbową 17 zł, łącznie 8 048 zł, z czego 30% to 2414,40zł. Koszty pozwanej to wynagrodzenie pełnomocnika 5400 zł, opłata skarbową 17 zł, łącznie 5417 zł z czego 70% to 3791,90 zł. Dokonując wzajemnej kompensaty orzeczono jak w pkt III wyroku.